

Hälso- och sjukvårdsförordning;

utfärdad den 16 februari 2017.

Regeringen föreskriver följande.

SFS 2017:80

Utkom från trycket
den 28 februari 2017

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § I denna förordning finns kompletterande bestämmelser till hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

De ord och benämningar som används i förordningen har samma betydelse som i den nämnda lagen.

2 § Vad som sägs i denna förordning om landsting gäller också kommuner som inte ingår i ett landsting.

2 kap. Rikssjukvård

1 § Socialstyrelsen beslutar vilken hälso- och sjukvård som ska utgöra rikssjukvård enligt 2 kap 7 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

2 § Socialstyrelsen beslutar efter ansökan från ett landsting om tillstånd att bedriva rikssjukvård.

3 § Rikssjukvården ska samordnas till enheter där en hög vårdkvalitet och en ekonomiskt effektiv verksamhet kan säkerställas.

3 kap. Regioner för hälso- och sjukvård

1 § För hälso- och sjukvård som berör flera landsting ska landet vara indelat i regioner som anges i nedanstående uppställning. Varje region omfattar de län och de kommuner som anges i uppställningen.

Region	Län Kommuner
Stockholmsregionen	Stockholms län Gotlands län
Linköpingsregionen	Östergötlands län Jönköpings län Kalmar län

Region	Län Kommuner
Lund/Malmöregionen	Kronobergs län Blekinge län Skåne län Halmstads kommun Hylte kommun Laholms kommun
Göteborgsregionen	Västra Götalands län Falkenbergs kommun Kungsbacka kommun Varbergs kommun
Uppsala/Örebroregionen	Uppsala län Södermanlands län Värmlands län Örebro län Västmanlands län Dalarnas län Gävleborgs län
Umeåregionen	Västernorrlands län Jämtlands län Västerbottens län Norrbottens län

4 kap. Behörighet och ansvar för vissa personalgrupper

Verksamhetschef

1 § En verksamhetschef enligt 4 kap. 2 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska säkerställa att patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet i vården tillgodoses. Verksamhetschefen ska utse en fast vårdkontakt enligt vad som anges i 6 kap. 2 § patientlagen (2014:821).

2 § Verksamhetschefen ska utse en eller flera läkare att ha ansvar för att klinisk obduktion görs när det finns skäl för detta.

3 § Verksamhetschefen ska ansvara för att

1. den som varit intagen på sjukhus på begäran avgiftsfritt får intyg om orsaken till intagningen och om tiden för intagningen och utskrivningen,

2. överförmyndaren underrättas när en intagen person kan antas behöva god man eller förvaltare enligt föräldrabalken samt när ett förvaltaruppdrag bör upphöra,

3. någon närstående omedelbart underrättas när en patient avlider eller en patients tillstånd allvarligt försämras,

4. någon närstående omedelbart underrättas när en patient som lämnar eller avser att lämna sjukhuset är farlig för någon annans personliga säkerhet eller sitt eget liv. Om patienten är farlig för en viss person ansvarar verksam-

hetschefen för att även denna person och, om det behövs, lämplig myndighet omedelbart underrättas.

SFS 2017:80

4 § Verksamhetschefen får bestämma över diagnostik eller vård och behandling av enskilda patienter endast om han eller hon har tillräcklig kompetens och erfarenhet för detta.

5 § Verksamhetschefen får uppdra åt sådana befattningshavare inom verksamheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska

6 § En medicinskt ansvarig sjuksköterska enligt 11 kap. 4 § första stycket hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska ansvara för att

1. patienten får en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet inom kommunens ansvarsområde,

2. patienten får den hälso- och sjukvård som en läkare förordnat om,

3. journaler förs i den omfattning som föreskrivs i patientdatalagen (2008:355),

4. beslut om att delegera ansvar för vårduppgifter är förenliga med patientsäkerheten,

5. det finns ändamålsenliga och väl fungerande rutiner för

a) läkemedelshantering,

b) rapportering enligt 6 kap. 4 § patientsäkerhetslagen (2010:659), och

c) att kontakta läkare eller annan hälso- och sjukvårdspersonal när en patients tillstånd fordrar det.

Desamma gäller i tillämplig omfattning sådana fysioterapeuter och arbetsterapeuter som avses i 11 kap. 4 § andra stycket hälso- och sjukvårdslagen.

Personal vid enheter där det bedrivs läkarutbildning eller forskning

7 § En läkare som är anställd vid en sjukvårdsenhet inom landstingens hälso- och sjukvård där det bedrivs högskoleutbildning för läkarexamen eller forskning är skyldig att biträda vid handledningen av medicine studerande.

En specialistutbildad läkare som är anställd vid en sådan enhet som avses i första stycket är, i den mån den eller de nämnder som utövar ledningen av hälso- och sjukvårdsverksamheten vid enheten medger det, skyldig att inom sitt verksamhetsområde utföra den undervisning och den examination som behövs för att högskoleutbildning för läkarexamen ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt.

8 § Kliniska assistenter och medicine studerande får biträda vid hälso- och sjukvård vid sådana enheter som avses i 7 § första stycket.

5 kap. Behörighet för anställning och tillsättning av tjänster

1 § Detta kapitel gäller inom landstingens hälso- och sjukvård. Bestämmelsen i 5 § gäller även inom kommunernas hälso- och sjukvård.

Behörighet för anställning

2 § Behörig för anställning som läkare för allmäntjänstgöring är den som har

1. avlagt läkarexamen, eller
2. genomgått medicinsk utbildning utomlands och ska genomgå komplementerande utbildning.

Behörig för anställning som läkare för specialiseringstjänstgöring är den som har legitimation som läkare.

3 § Behörig för annan anställning som läkare än som sägs i 2 § är den som har bevis om specialistkompetens. Om det finns särskilda skäl får Socialstyrelsen förklara en läkare behörig för sådan anställning även om läkaren inte uppfyller behörighetsvillkoren.

4 § Om landstinget inte kan anställa någon som är behörig att utöva läkaryrket som vikarie för läkare vid semester eller annan ledighet eller under vakans, får Socialstyrelsen medge landstinget att anställa någon annan som styrelsen bedömer i huvudsak kan fullgöra de med anställningen förenade uppgifterna.

5 § Behörig för anställning som barnmorska, fysioterapeut, psykolog, psykoterapeut, sjukhusfysiker eller sjuksköterska är den som har legitimation för sådant yrke och, vad gäller psykolog, även den som genomgår föreskriven praktisk tjänstgöring.

Detsamma gäller vikarie på sådan anställning, om Socialstyrelsen inte medgett undantag.

Förfarandet vid anställning av läkare

6 § Bestämmelser om anställningar som läkare och andra anställningar som är förenade med en anställning som lärare vid en högskola finns i 3 kap. 8 § högskolelagen (1992:1434).

7 § Landstinget ska kungöra anställningar för specialistutbildade läkare lediga till ansökan. Om det finns särskilda skäl får dock anställning ske utan kungörelse.

Kungörelser som avses i första stycket ska införas i Post- och Inrikes Tidningar eller, om regeringen medger det, i en annan publikation med föreläggande av tre veckors ansökningstid, räknad från dagen för kungörandet.

8 § Vid andra anställningar för specialistutbildade läkare än som avses i 6 § vid en sjukvårdsenhet inom landstingens hälso- och sjukvård där det bedrivs högskoleutbildning för läkarexamen eller forskning, ska tre sakkunniga pröva varje sökandes behörighet och bedöma skickligheten hos samtliga behöriga sökande. Vid bedömningen av skickligheten ska hänsyn tas främst till utbildning samt till klinisk och vetenskaplig skicklighet. De sakkunniga ska föra upp de fyra främsta behöriga sökandena på förslag. Landstinget får därefter anställa en av de föreslagna sökandena.

9 § Två av de sakkunniga som avses i 8 § och suppleanter för dem utses för högst fyra år på det sätt som den berörda högskolestyrelsen bestämmer. Landstinget utser för samma tid en sakkunnig och suppleant för denne. Högskolestyrelsen utser ordförande och vice ordförande bland de sakkunniga.

Om ingen av de sakkunniga är verksam inom det område som den lediga anställningen avser, ska de tillkalla en läkare inom verksamhetsområdet att ingå som sakkunnig.

Om det behövs får de sakkunniga, efter medgivande av landstinget, inhämta yttrande från en annan läkare med särskild erfarenhet från det verksamhetsområde som den lediga anställningen avser.

10 § Sakkunniga ska samråda med varandra och utan onödigt dröjsmål lämna sina anställningsförslag.

I fråga om de sakkunnigas beslut gäller 18 och 19 §§ förvaltningslagen (1986:223) om omröstning och om rätt att få en avvikande mening antecknad.

11 § Vid andra anställningar för specialistutbildade läkare än som avses i 6 och 8 §§ ska landstinget fästa avseende främst vid skickligheten för anställningen.

12 § Vikariat på anställning som läkare som beräknas vara minst sex månader i följd ges i samma ordning som anställningen, om Socialstyrelsen inte medgett undantag.

13 § Läkare för allmäntjänstgöring anställs genom förordnande för högst två år. Förordnandet får förlängas om det finns särskilda skäl.

14 § Den myndighet som ska anställa någon som avses i denna förordning ska utan dröjsmål anslå de sakkunnigas beslut om anställningsförslag på landstingets anslagstavla med uppgift om den dag då beslutet anslogs.

Överklagande

15 § Beslut av sakkunniga om anställningsförslag får överklagas till Socialstyrelsen. Skrivelsen med överklagandet ska ha kommit in till Socialstyrelsen inom tre veckor från den dag då beslutet anslogs enligt 14 §.

Socialstyrelsens beslut får inte överklagas.

6 kap. Vårdgaranti

1 § Vårdgarantin enligt 9 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska innehålla en försäkran om att den enskilde får

1. kontakt med primärvården samma dag som den enskilde söker kontakt med primärvården (tillgänglighetsgaranti),

2. besöka läkare inom primärvården inom 7 dagar från det att den enskilde har sökt kontakt med primärvården, om vårdgivaren har bedömt att den enskilde behöver besöka läkare (besöksgaranti inom primärvården),

3. besöka den specialiserade vården inom 90 dagar från det att remiss har utfärdats eller, om någon remiss inte är nödvändig, från det att den enskilde har sökt kontakt med den specialiserade vården (besöksgaranti inom den specialiserade vården), och

4. planerad vård inom 90 dagar från det att vårdgivaren har beslutat att den enskilde ska få den aktuella vården (behandlingsgaranti).

2 § Vid bedömningen av om vårdgarantin enligt 1 § 3 eller 4 är uppfylld ska inte räknas tid då den enskilde

1. av medicinska skäl inte kan ges vård,
2. utnyttjat sin möjlighet att välja vård i ett annat landsting enligt 9 kap. 1 § patientlagen (2014:821), eller
3. frivilligt avstår från vård.

Den enskilde ska anses frivilligt avstå från vård om han eller hon har

1. informerats om vårdgarantin,
2. erbjudits vård i enlighet med vårdgarantin, och
3. meddelat vårdgivaren att han eller hon avstår från erbjudandet om vård.

3 § Landstingens rapporteringsskyldighet enligt 9 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska fullgöras genom att landstingen lämnar uppgifter om väntetider till den nationella väntetidsdatabas som förs av Sveriges Kommuner och Landsting.

4 § Socialstyrelsen får meddela ytterligare föreskrifter om landstingens rapporteringsskyldighet enligt 9 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

7 kap. Övriga bestämmelser

1 § Läkemedelsförråd som avses i 12 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska innehålla flertalet av de läkemedel som de boende behöver (fullständigt förråd) eller enbart vissa basläkemedel (akutförråd).

2 § Landstinget eller kommunen ska i fall som avses i 8 kap. 9 § eller 12 kap. 6 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) tillhandahålla förbrukningsartiklar som fortlöpande behövs vid urininkontinens, urinretention eller tarminkontinens.

8 kap. Övriga bemyndiganden

1 § Socialstyrelsen får meddela föreskrifter om hälso- och sjukvård som behövs till skydd för enskilda.

2 § Socialstyrelsen får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställigheten av 5 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 april 2017.
  2. Genom förordningen upphävs
    - a) förordningen (1982:777) om rikets indelning i regioner för hälso- och sjukvård som berör flera landstingskommuner,
    - b) förordningen (1996:933) om verksamhetschef inom hälso- och sjukvården,
    - c) förordningen (1998:1518) om behörighet till vissa anställningar inom hälso- och sjukvården m.m.,

d) förordningen (2010:349) om vårdgaranti.

3. Vid tillämpningen av 4 kap. 6 § ska sjukgymnast jämföras med fysioterapeut.

4. Behörig för anställning som läkare enligt 5 kap. 3 § är även den som har bevis om kompetens som allmänpraktiserande läkare (Europaläkare) enligt 4 kap. 7 § patientsäkerhetslagen (2010:659) i dess lydelse före den 1 juli 2012.

5. Behörig för anställning som fysioterapeut enligt 5 kap. 5 §, eller som vikarie på sådan anställning, är även den som har legitimation som sjukgymnast.

På regeringens vägnar

GABRIEL WIKSTRÖM

Lars Hedengran
(Socialdepartementet)

